

THE RESEARCH PROJECT ON DEVELOPING ACADEMICS NETWORK TO SUPPORT FAIRNESS FOR FARMERS IN CONTRACT FARMING SYSTEM

Phaisit Panitchkul¹ and Tossapon Tassanakunlapan²

Agriculture was concerned as a way of life for Thai People but in recent, Agricultural process has been changed in to “Contract Farming System” unrecognizably. The research propose solution to support farmers in such system to promote quality of their life since they involve with many aspects from Agro-Business; rely on Industrial productive factor, selling products through market channels, loaning and debts granting or even making business networks with different stages of Agro-Business. The Important observers is Contract Farming has been covered many corps of agriculture. Agro-Business are already monopolize on farmers and consumers’ life mainly in 5 Issues which are 1. Monopolizing on productive factors possession: lands, seeds, fertilizes and embryos, 2. Monopolizing on right to public resources: soil, water, air, bio-diversity and State resource such as budget or human resources, 3. Externalizing risk to farmers and Exploiting benefit from farmers which effect to the sufficient of farmers’ life, 4. Destroying the way of life in farmers’ society which relevant to their own culture and 5. Monopolizing on Information and Knowledge. This Research emphasizing on the security of farmers and consumers’ life in many perspectives; food price, food quality and security of farmers.

โครงการการพัฒนาเครือข่ายวิชาการเพื่อสนับสนุนความเป็นธรรมสำหรับกลุ่มเกษตรกรในระบบพันธสัญญา

ไพสิฐ พาณิชกุล^{1*} และทศพล ทรรคนกุลพันธ์^{2*}

เกษตรกรกรรมเป็นวิถีการผลิตที่อยู่ควบคู่กับชีวิตคนไทยจำนวนไม่น้อยมาเป็นเวลานาน แต่ในปัจจุบันนี้การผลิตในวิถีทางเดิมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างทีคนในสังคมไทยมิได้ตระหนัก งานวิจัยเกี่ยวกับ “เกษตรพันธสัญญา” นำไปสู่การข้อเสนอปรับปรุงคุณภาพชีวิตของเกษตรกร เนื่องจากปัจจุบันชีวิตของเกษตรกรจำนวนมากได้เข้าไปข้องเกี่ยวกับการทำเกษตรกรรมแบบพันธสัญญา กล่าวคือ ทำการเกษตรที่ผูกพัน ฟังฟัง หรือแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กับธุรกิจการเกษตรขนาดใหญ่ในหลายรูปแบบ ทั้งการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การขายปัจจัยการผลิตทางการเกษตร การปล่อยสินเชื่อกหลากหลายชนิดให้เกษตรกร หรือแม้กระทั่งการสร้างเครือข่ายนายหน้าธุรกิจเกษตรกับตัวเกษตรกร ในหลายพื้นที่ข้อสังเกตที่สำคัญอีกประการ คือ เกษตรพันธสัญญาได้ครอบคลุมไปยังการเกษตรหลากหลายประเภท ทั้งนี้ธุรกิจการเกษตรได้ผูกขาดชีวิตเกษตรกรในชนบท และชีวิตผู้บริโภคในเมือง ไว้ด้วยวิธีการ สำคัญอยู่ 5 ประการดังต่อไปนี้

1. ผูกขาดการถือครองปัจจัยการผลิต
2. การผูกขาดสิทธิในทรัพยากรสาธารณะรวมถึงทรัพยากรของรัฐ
3. การผลักดันภาระความเสี่ยงในกระบวนการเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกร ทำให้เกษตรกรไม่มีปัจจัยการดำรงชีพโดยตรง และทางอ้อม
4. การทำลายวิถีการผลิตที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของตน
5. การผูกขาดข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นงานวิจัยชิ้นนี้จึงมุ่งเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อประโยชน์เรื่องความมั่นคงของเกษตรกรและผู้บริโภคทั้งหลายทั้งในแง่ “ราคาอาหาร” “คุณภาพอาหาร” และ “ความมั่นคงในชีวิตเกษตรกร”

---

¹Faculty of Law, Chiang Mai University, Chiang Mai 50200, ²Faculty of Law, Chiang Mai University, 50200. E-mail: panitchkul@gmail.com

Keywords: agriculture, contract farming, food security, เกษตรกรรม เกษตรพันธสัญญา ความมั่นคงด้านอาหาร